

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Літературознавчий аналіз тексту

Освітня програма Польська мова і література
Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 035 Філологія
035.033 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – польська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “01” вересня 2022р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація					
Назва дисципліни	<u>Літературознавчий аналіз тексту</u>				
Викладач (-і)	Професор Ігор Володимирович Козлик Доцент Олена Володимирівна Тереховська				
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44				
Е-mail викладача	ihor.kozlyk@pnu.edu.ua				
Формат дисципліни	Очна				
Обсяг дисципліни	Кредити ЕКТС –3 (90 год.)				
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/				
Консультації	Обговорення специфічних літературознавчих методологічних засобів виконання індивідуальних магістерських проєктів				
2. Анотація до курсу					
Предметом розгляду навчальної дисципліни є актуальні у сучасному світовому літературознавстві методики аналізу літературно-художніх текстів у кореляції з гносеолого-евристичною сферою науки про ілтератури. Курс покликаний висвітлити засадничі параметри, що визначають предметну зону літературознавства і власне літературознавчого аналізу мистецтва слова в умовах інтенсивної міжгалузевої та міжнаукової взаємодії.					
3. Мета та завдання курсу					
Мета – дати поглиблене системне у явлення про зміст і межі компетенції літературознавства у сфері фахового аналізу літературно-художнього тексту як феномена мистецтва слова. Завдання – розглянути наявні у світовому літературознавстві методики аналізу літературно-художніх творів у площині інтегральних методологічних чинників аналізу літературно-художніх явищ у площині фахової компетенції науки про літературу.					
4. Результати навчання (компетентності)					
Засвоєння основних методологічних засад фахового літературознавчого аналізу літературно-художнього тексту, специфіки різних рівнів і методик літературознавчого аналізу тексту. Здатність застосовувати методологічні та методичні знання у практиці літературознавчого аналізу літературно-художнього тексту різної родової і жанрової належності. Здатність ідентифікувати різні методні практики аналізу літературно-художніх творів з огляду на специфіку сферу фахової компетентності літературознавства. Формувати уміння структурувати зміст навчального матеріалу в логічній і критичній послідовності. Здатність працювати індивідуально, у парах та групах (колективно).					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			12		
практичні			18		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність		Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
I	035 Філологія 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська		перший	вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Літера-	лекція	11	опрацювати		протягом

<p>турно-художній твір в умовах полі- і міжгалузевої рецепції і необхідність збереження літературознавством власної фахової самоідентифікації:</p> <ul style="list-style-type: none"> – особливості соціокультурної ситуації after-постмодерну та її оприявлення у площині методології сучасного літературознавства; – діалогічність як основа адекватного сприймання в вивчення словесного мистецтва; – навчання-читання-пізнання у проекції на фроммівський модус буття – читач і мета-читач як суб'єкти процесу читання. 			<p>відповідні наукові джерела, 4 год</p>		<p>семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 2. До-систематичний підхід до літератури:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сутність ліберально-гуманістичної критики; – основні методичні практики ліберально-гуманістичної критики. 	самостійна робота	3, с. 19–50	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	0,5 бала	протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 3. Маркситська критика:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні під 	самостійна робота	3, с. 186–204	опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год	1 бал	протягом семестру згідно з розкладом

<p>валини; – деформація марксистської критики у радянському літературознавстві (на прикладі результатів роботи I з'їзду радянських письменників).</p> <p>Тема 4. Психоаналітична критика: – психоаналітична критика фрейдівського ґатунку; – лаканівська психоаналітична критика; – архетипна критика.</p> <p>Тема 5. Лінгвістично орієнтована критика: – загальні особливості; – специфіка роботи з текстом.</p> <p>Тема 6. Формальна школа в літературознавстві: – витоки й основні засади формальної школи в російському літературознавстві; – особливості оприявлення формалізму в українському літературознавстві.</p> <p>Тема 7. Структуралізм в науці про літературу: – методологічні принципи стру-</p>	<p>самостійна робота</p> <p>самостійна робота</p> <p>самостійна робота</p> <p>самостійна робота</p>	<p>3, с. 115–143</p> <p>3, с. 242–262</p> <p>3, с. 192–194; 12</p> <p>3, с. 51–74</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год</p> <p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год</p> <p>опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год</p> <p>опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год</p>	<p>0,5 бала</p> <p>0,5 бала</p> <p>1 бал</p> <p>0,5 бала</p>	<p>заняць</p> <p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p> <p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p> <p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p> <p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
---	---	---	---	--	---

<p>ктуралізму; – загальні категорії структурного аналізу; – категорії предмета структурного аналізу; – категорії процесу структурного аналізу.</p> <p>Тема 8. Наратологія: – базове розрізнення наратології та підхід Ж. Женетта; – типи нарації; – наративні позиції; – типи нараторів; – види оповіді.</p> <p>Тема 9. Постструктуралізм і деконструкція: – методологічні засади; – особливості сприймання тексту; – мета деконструктивістського прочитання тексту.</p> <p>Тема 10. Постмодерністська критика: – підвалини постмодернізму; – цілі і завдання постмодерністської критики.</p> <p>Тема 11. Новий історизм у США: – походження терміну; – параметральні характеристики; – головний ме-</p>	<p>самостійна робота</p> <p>самостійна робота</p> <p>самостійна робота</p> <p>самостійна робота</p>	<p>3, с. 263–291</p> <p>3, с. 75–87</p> <p>3, с. 98–114</p> <p>3, с. 205–227</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год</p> <p>опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год</p> <p>опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год</p> <p>опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год</p>	<p>0,5 бал</p> <p>0,5 бала</p> <p>0,5 бала</p> <p>0,5 бала</p>	<p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p> <p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p> <p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p> <p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
--	---	--	---	--	---

<p>тод у роботі з літературним текстом.</p> <p>Тема 12. Культурний матеріалізм у Великобританії: – походження терміну; – особливості підходу до прочитання літературного тексту.</p> <p>Тема 13. Постколоніальна критика: – світоглядні засади і критика європоцентризму; – течії постколоніальної критики.</p> <p>Тема 14. Феміністична критика: – базові розрізнення; – амплітуда теоретико-методологічних позицій; –англоамериканська феміністична критика; – французька феміністична критика.</p> <p>Тема 15. Гей-лесбійська критика: – основні характеристики у порівнянні з феміністичною критикою; – інтегральні вектори різних видів гей-лесбійської критики.</p> <p>Тема 16. Еко-критика:</p>	самостійна робота	3, с. 205–227	опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год	0,5 бала	протягом семестру згідно з розкладом занять
	самостійна робота	3, с. 228–241	опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год	0,5 бала	протягом семестру згідно з розкладом занять
	самостійна робота	3, с. 144–164	опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год	0,5 бала	протягом семестру згідно з розкладом занять
	самостійна робота	3, с. 165–185	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	0,5 бала	протягом семестру згідно з розкладом занять
	самостійна робота	3, с. 292–320	опрацювати відповідні нау-	0,5 бала	протягом семестру

<p>– характеристика як міждисциплінарного методу; – літературні орієнтири еко-критики; – спосіб прочитання літературних творів.</p> <p>Тема 17. Літературознавча оніристика: – характеристика як однієї з сучасних літературознавчих стратегій; – різновиди оніропростору; – рівень достовірності оніро-критики.</p> <p>Тема 18. Статус і методний арсенал сучасного літературознавства у площині розрізнення науки і філософії: – чинники, що визначають статус сучасного літературознавства; – специфіка наукової філологічної діяльності порівняно з філософією; – методологічні координати літературознавчої діяльності у площині розрізнення «наука/філософія/мистецтво»; – види знання: донаукове,</p>	<p>самостійна робота</p> <p>практичне заняття</p>	<p>13; 14</p> <p>11</p>	<p>кові джерела, 4 год</p> <p>опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год</p> <p>опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год</p>	<p>0,5 бала</p> <p>10 балів</p>	<p>згідно з розкладом занять</p> <p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p> <p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
--	---	-------------------------	--	---------------------------------	--

<p>наукове і пост-наукове; – об'єкт і специфічна предметна сфера літературознавства; – дослідник як метачитач; – значення традиційної літературознавчої методології; – принцип плюралізму в науці про літературу; – основні варіанти класифікації методів дослідження літератури.</p> <p>Тема 19. Перетцівська класифікація методів дослідження словесного мистецтва: – загальна характеристика; – метод естетичної критики; – етичний метод; – публіцистичний метод; – історичний метод; – історико-політичний метод; – історико-психологічний метод; – комбінований культурно-історичний метод; – порівняльно-історичний метод; – еволюційний метод;</p>	<p>практичне заняття</p>	<p>1</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год</p>	<p>10 балів</p>	<p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
--	--------------------------	----------	---	-----------------	--

<p>– еволюційно-етнографічний метод; – філологічний метод.</p> <p>Тема 20. Класифікація методів дослідження літератури Л. Т. Білецького:</p> <ul style="list-style-type: none"> – україноцентричне спрямування методологічної роботи Л. Т. Білецького; – методологічна спадщина українського літературознавства XIX – перших десятиліть XX ст.; – формально-поетична (неокласична) школа; – історична школа; – філологічна школа; – психологічна школа. 	практичне заняття	2	опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 21. Академічна класифікація наукових шкіл у східнослов'янському літературознавстві радянських часів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – загальна характеристика; – міфологічний напрям; – культурно-історичний напрям; – порівняльно-історичний напрям; 	практичне заняття	4	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
					протягом

<p>– психологічний напрям.</p> <p>Тема 22. Системно-синергетичний варіант поділу методів вивчення літератури:</p> <ul style="list-style-type: none">– загальна характеристика;– базові засади у площині міждисциплінарності;– зв'язок з традиційним літературознавчим досвідом;– проблемні точки і критика системно-синергетичної класифікації. <p>Тема 23. Методи дослідження літератури у базових галузях академічного літературознавства:</p> <ul style="list-style-type: none">– методи літературознавчого аналізу у площині структури науки про літературу;– особливості структурно-семіотичного вивчення літературних явищ;– чинні методи історико-літературного вивчення красного письменства: історико-генетичний метод й історико-функціональний метод;– специфіка	<p>самостійна робота</p>	<p>5</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год</p>	<p>1 бал</p>	<p>семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>– психологічний напрям.</p> <p>Тема 22. Системно-синергетичний варіант поділу методів вивчення літератури:</p> <ul style="list-style-type: none">– загальна характеристика;– базові засади у площині міждисциплінарності;– зв'язок з традиційним літературознавчим досвідом;– проблемні точки і критика системно-синергетичної класифікації. <p>Тема 23. Методи дослідження літератури у базових галузях академічного літературознавства:</p> <ul style="list-style-type: none">– методи літературознавчого аналізу у площині структури науки про літературу;– особливості структурно-семіотичного вивчення літературних явищ;– чинні методи історико-літературного вивчення красного письменства: історико-генетичний метод й історико-функціональний метод;– специфіка	<p>практичне заняття</p>	<p>11</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год</p>	<p>5 балів</p>	<p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

<p>теоретико-літературного вивчення словесного мистецтва;</p> <ul style="list-style-type: none"> – літературознавча компаративістика. <p>Тема 24. Літературний твір як об'єкт літературознавчого аналізу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – феномен літературно-художнього твору; – реальність літературно-художнього твору; – художній твір як образ; – елементарна модель художнього образу; – основні риси художнього образу; – внутрішня структура і цілісність художнього твору; – літературний твір як художня система. 	лекція	7; 8	опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год		протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 25. Літературний текст як об'єкт літературознавчого аналізу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – роль аналізу літературного тексту в літературознавчому аналізі літературного твору; – поняття про реальність художнього тексту; – кореляція понять структури і тексту; 	лекція	6	опрацювати відповідні наукові джерела, 4 год		протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>– своєрідність художнього тексту як знакового феномена;</p> <p>– джерела інформативності літературно-художнього тексту;</p> <p>– специфіка побудови художньої конструкції;</p> <p>– універсальний структуротвірний принцип у словесному мистецтві;</p> <p>– специфіка організації рівнів структури художнього тексту як інформаційної системи;</p> <p>– поняття про художню ідею у структурно-семіотичній площині;</p> <p>– історичний рух художніх структур.</p> <p>Тема 26. Категорія автора в літературознавчому аналізі словесного мистецтва:</p> <p>– проблема автора в академічному літературознавстві;</p> <p>– бартівська теза про «смерть автора»;</p> <p>– структура феномену автора і форми вираження авторської свідомості в мистецтві слова.</p>	<p>практичне заняття</p>	<p>9; 10; 15</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год</p>	<p>5</p>	<p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
---	--------------------------	------------------	---	----------	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”»: URL: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu-v-DVNZ-«Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliia-Stefanyka».pdf). Загальні 100 балів включають: 40 балів за практичні заняття; 10 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань
Практичні заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до екзамену – 25 балів

7. Політика курсу

Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до „Положення 1” (URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf>) і „Положення 2” (URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code of honor.doc>)

8. Рекомендована література

1. Перетц В. Н. Краткий очерк методологии истории русской литературы: пособие и справочник для преподавателей, студентов и для самообразования. Петроград: Academia, 1922. С. 7–114. (Новітнє видання цього посібника: Москва: Изд-во Государственной публичной библиотеки России, 2010. 246 с.). (URL: https://imwerden.de/pdf/peretts_metodologia_istorii_rus_lit_academia_1922.pdf).
2. Білецький Л. Т. Основи української літературно-наукової критики. Київ: Либідь, 1998. 408 с.(URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Biletskyi_Leonid/Osnovy_ukrainskoi_literaturno-naukovoii_krytyky_T_1_Vprovid_podano_u_vytiahakh/).
3. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / пер. з англ. О. Погинайко. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с. (URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Barry_Peter/Vstup_do_teorii_literaturoznavstvo_i_kulturolohiia/).
4. Академические школы в русском литературоведении / отв. ред. П. А. Николаев. Москва: Наука, 1975. 515 с.
5. Зинченко В. Г., Зусман В. Г., Кирнозе З. И. Литература и методы её изучения. Системно-синергетический подход: учеб пособие. Изд. 2-е, доп. и дораб. Москва: Флинта; Наука, 2011. 280 с. (URL: <https://studylib.ru/doc/857084/v.g.-zinchenko--v.g.-zusman--z.i.-kirnoze-literatura-i-met...>).
6. Лотман Ю. М. Анализ поэтического текста. Структура стиха. Ленинград: Просвещение, 1972. С. 3–132. (URL: http://personal.pu.if.ua/depart/ihor.kozlyk/resource/file/pdf/lotman_yu_m_analiz_poeticheskogo_teksta_struktura_stiha.pdf).
7. Левитан Л. С., Цилевич Л. М. Сюжет в художественной системе литературного произведения. Рига: Зинатне, 1990. 512 с.
8. Козлик І. В. Методологічні аспекти теорії літературного стилю О. В. Чичеріна: (Repetitorium до теми). Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2010. 44 с. (URL: <http://kozlyk.pu.if.ua/depart/ihor.kozlyk/resource/file/pdf/Методологічні%20аспекти%20теорії%20літературного%20стилю%20О.В.Чичеріна.pdf>).
9. Барт Р. Смерть автора. *Избр. работы: Семиотика. Поэтика* / пер. с фр.; сост., общ. ред. и вступит. ст. Г. К. Косикова. Москва: Прогресс, 1989. С.84–391.

10. Корман Б. О. Изучение текста художественного произведения. Москва: Просвещение, 1972. 113 с.
Франко І. Із секретів поетичної творчості / І. Франко // Збір. творів: у 50 т. / Іван Франко — Київ: Наук. думка, 1981. — Т. 31: Літературно-критичні праці (1897–1899). С. 45–119.
(URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Franko/Zibrannia_tvoriv_u_50_tomakh_t31/ або: http://shron2.chtyvo.org.ua/Franko/Iz_sekretiv_poetychnoi_tvorchosti.pdf).
11. Козлик І. В. Основні методологічні принципи наукового дослідження літератури: спроба систематизації та сучасної інтепретації. *Козлик І. В. Теоретичне вивчення філософської лірики і актуальні проблеми сучасного літературознавства*: монографія. Івано-Франківськ: Поліскан; Гостинець, 2007. С. 111–241.
(URL: <http://kozlyk.pu.if.ua/depart/ihor.kozlyk/resource/file/pdf/Теоретичне%20вивчення%20філософської%20лірики%20і.pdf> або: <https://mega.nz/#!UDRjyBiD!1kC-kFxFoAQfQLtOQRtxvPSluQBo56tRif6AxQeGr3M>).
12. Агеева В. П. Формалізм у концепціях київських неокласиків. *Наукові записки НаУКМА*. Київ, 2005. Том 48. Філологічні науки. С. 3–10.
URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7722/Aheyeva_Formalizm_u_kontseptsyakh_kyyivs'kykh.pdf.
13. Бовсунівська Т. Достовірність онірокритики та її постмодерні стратегії. *Сучасні літературознавчі студії. Онірична парадигма світової літератури*: зб. наук. пр. Київ, 2004. Вип. І. С. 14–22.
14. Бовсунівська Т. В. Жанрові модифікації сучасного роману: монографія. Харків: Діса плюс, 2015. С. 195–202.
15. Бахтин М. М. Автор и герой в эстетической деятельности. *Эстетика словесного творчества*. Москва: Искусство, 1979. С. 7–180.

Викладач доктор філологічних наук, професор **І. В. Козлик**